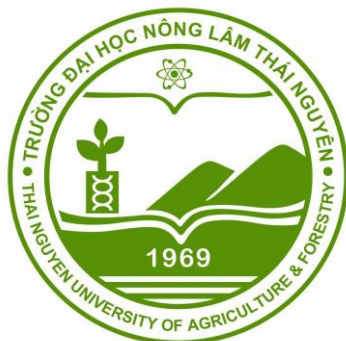

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

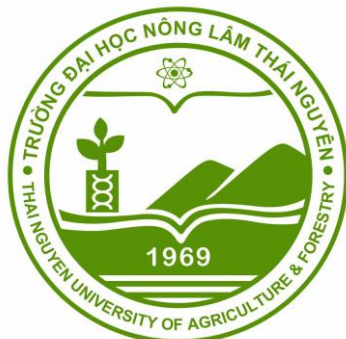
TRẦN ĐỨC HIỂN

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP
ĐẨY MẠNH CÔNG TÁC KHUYẾN NÔNG
TẠI HUYỆN VÂN HỒ, TỈNH SƠN LA**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Thái Nguyên - năm 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRẦN ĐỨC HIỂN

**NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP
ĐẨY MẠNH CÔNG TÁC KHUYẾN NÔNG
TẠI HUYỆN VÂN HỒ, TỈNH SƠN LA**

**Ngành: Phát triển nông thôn
Mã số ngành: 8.62.01.16**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Hữu Thọ

Thái Nguyên - năm 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan:

Công trình nghiên cứu này là của riêng tôi.

Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa hề được công bố hoặc sử dụng.

Các thông tin trích dẫn trong luận văn này đã được chỉ rõ nguồn gốc. Nếu sai tôi xin chịu trách nhiệm hoàn toàn.

Thái Nguyên, tháng 3 năm 2019

Tác giả luận văn

Trần Đức Hiên

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành khóa luận này trước tiên tôi xin trân trọng cảm ơn Ban giám hiệu Trường Đại học Nông lâm - Đại học Thái Nguyên, Khoa Kinh tế và PTNT, cảm ơn các thầy cô đã truyền đạt cho tôi những kiến thức quý báu trong quá trình học tập tại trường Đại học Nông lâm - Thái Nguyên. Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn tới Thầy giáo TS. Nguyễn Hữu Thọ, người đã trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi tận tình trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành khóa luận.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của các cơ quan, đơn vị, Ủy ban nhân dân xã: Chiềng Xuân, Song Khũa và Vân Hồ, cùng toàn bộ các hộ gia đình, viên chức khuyến nông huyện, khuyến nông viên xã đã giúp đỡ tôi trong quá trình điều tra thực hiện luận văn.

Cuối cùng tôi xin bày tỏ sự biết ơn tới gia đình, người thân và bạn bè đã động viên, chia sẻ để tôi hoàn thiện luận văn này.

Trong quá trình nghiên cứu mặc dù đã cố gắng hết sức nhưng vì những lý do chủ quan và khách quan cho nên khóa luận không tránh khỏi những thiếu sót và hạn chế. Vì vậy tôi rất mong nhận được sự đóng góp ý kiến của thầy cô và các bạn học viên để đề tài của tôi được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 3 năm 2019

Tác giả luận văn

Trần Đức Hiễn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Những đóng góp mới, ý nghĩa khoa học và thực tiễn.....	3
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI	5
1.1. Cơ sở lý luận của vấn đề nghiên cứu	5
1.1.1. Các định nghĩa cơ bản về khuyến nông	5
1.1.2. Mục tiêu của khuyến nông	6
1.1.3. Nội dung của khuyến nông	7
1.1.4. Vai trò của khuyến nông	10
1.1.5. Các phương pháp của khuyến nông.....	12
1.1.6. Vai trò và nhiệm vụ của cán bộ khuyến nông.....	12
1.1.7. Các yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động khuyến nông.....	13
1.1.8. Các chỉ tiêu đánh giá tác động của hoạt động khuyến nông đến kinh tế địa phương và nông dân	16
1.2. Cơ sở thực tiễn của vấn đề nghiên cứu	17
1.2.1. Vài nét về tổ chức hoạt động khuyến nông trên thế giới	17
1.2.2. Hoạt động khuyến nông tại Việt Nam	19
1.2.3. Một số kết quả đạt được của khuyến nông Việt Nam trong thời gian qua	23

1.3. Tổng quan các công trình nghiên cứu	29
1.4. Đánh giá chung rút ra từ tổng quan.....	33
1.4.1. Tác động của các hoạt động khuyến nông	33
1.4.2. Tác động của các hoạt động khuyến nông đến kinh tế hộ nông dân	33
Chương 2: ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ...	35
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	35
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	35
2.1.2. Đặc điểm Kinh tế - Xã hội	37
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	38
2.2.1. Đánh giá thực trạng công tác khuyến nông tại huyện Vân Hồ.....	38
2.2.2. Đánh giá tác động của công tác khuyến nông đến kinh tế địa phương và kinh tế hộ.....	38
2.2.3. Đề xuất một số giải pháp cho công tác khuyến nông tại huyện Vân Hồ.....	38
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	39
2.3.1. Chọn điểm nghiên cứu	39
2.3.2. Phương pháp thu thập số liệu.....	40
2.4. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	42
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	44
3.1. Đánh giá thực trạng công tác khuyến nông tại huyện Vân Hồ	44
3.1.1. Hệ thống tổ chức của Trạm khuyến nông huyện Vân Hồ	44
3.1.2. Đánh giá kết quả hoạt động khuyến nông tại huyện Vân Hồ	50
3.2. Đánh giá tác động của công tác khuyến nông đến kinh tế địa phương và kinh tế hộ của huyện Vân Hồ	66
3.2.1. Tác động của công tác khuyến nông đến sản xuất nông nghiệp của huyện Vân Hồ.....	66
3.2.2. Tác động của công tác khuyến nông đến xã hội - môi trường của huyện Vân Hồ.....	69

3.2.3. Tác động của công tác khuyến nông đến SXNN ở xã Song Khủa, xã Vân Hồ, xã Chiềng Xuân	70
3.2.4. Tác động đến kinh tế hộ	72
3.2.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động khuyến nông trên địa bàn huyện Vân Hồ.....	83
3.3. Đề xuất một số giải pháp cho công tác khuyến nông tại huyện Vân Hồ	86
3.3.1. Định hướng.....	87
3.3.2. Giải pháp	88
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	93
1. Kết luận	93
2. Kiến nghị	95
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	97
PHỤ LỤC	100

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Nghĩa đầy đủ
BVTV	Bảo vệ thực vật
CBKN	Cán bộ khuyến nông
CLBKN	Câu lạc bộ khuyến nông
CNH - HĐH	Công nghiệp hóa - hiện đại hóa
CT	Chương trình
DA	Dự án
DTTS	Dân tộc thiểu số
GTSX	Giá trị sản xuất
HĐKN	Hoạt động khuyến nông
KHCN	Khoa học công nghệ
KHKT	Khoa học kỹ thuật
KN	Khuyến nông
KNV	Khuyến nông viên
KT	Kỹ thuật
KTTB	Kỹ thuật tiên bộ
MH	Mô hình
MHTD	Mô hình trình diễn
PTNT	Phát triển nông thôn
PTTH	Phát thanh truyền hình
SXNN	Sản xuất nông nghiệp
TBKT	Tiến bộ kỹ thuật
TTDVNN	Trung tâm dịch vụ nông nghiệp
UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Nguồn nhân lực của Trạm khuyến nông huyện Vân Hồ năm 2017	46
Bảng 3.2. Kết quả tập huấn khuyến nông cho nông dân của huyện Vân Hồ qua 3 năm (2015- 2017)	50
Bảng 3.3. Các hoạt động hỗ trợ chuyển đổi mô hình sản xuất của Trạm khuyến nông huyện từ năm 2015 - 2017.....	54
Bảng 3.4. Thông tin cơ bản về cán bộ khuyến nông huyện	59
Bảng 3.5. Nhận thức và ý kiến đánh giá của người dân về sự cần thiết của hoạt động khuyến nông.....	61
Bảng 3.6. Các nguồn mà nông dân tiếp nhận thông tin khuyến nông.....	62
Bảng 3.7. Tình hình tham gia tập huấn kỹ thuật của hộ 3 năm gần đây	63
Bảng 3.9. Tình hình tham gia vào mô hình trình diễn trong 3 năm gần đây.....	64
Bảng 3.10. Tình hình tham gia hoạt động thông tin tuyên truyền của hộ.....	65
Bảng 3.11. Thay đổi cơ cấu giá trị trong sản xuất nông nghiệp của huyện Vân Hồ.....	67
Bảng 3.12. Thay đổi diện tích, năng suất, sản lượng một số cây trồng, vật nuôi chính của huyện Vân Hồ.....	68
Bảng 3.13. Tác động của KN đến diện tích, năng suất, sản lượng một số cây trồng ở 3 xã: Song Khủa, Vân Hồ, Chiềng Xuân	71
Bảng 3.14. Tác động của KN đến số lượng và sản lượng đàn vật nuôi ở 3 xã: Song Khủa, Vân Hồ, Chiềng Xuân.....	72
Bảng 3.15. Thông tin chung về nhóm hộ điều tra	73
Bảng 3.16. Thực trạng sử dụng đất nông nghiệp của nhóm hộ điều tra năm 2017	74
Bảng 3.17. Thực trạng sử dụng đất thổ cư của nhóm hộ điều tra năm 2017.....	76
Bảng 3.18. Thực trạng sử dụng lao động của nhóm hộ điều tra năm 2017.....	77
Bảng 3.19. Tình hình sản xuất kinh doanh ngành trồng trọt bình quân một hộ năm 2017	78
Bảng 3.20. Tình hình sản xuất kinh doanh ngành chăn nuôi bình quân 1 hộ năm 2017	80
Bảng 3.21. Tình hình thu nhập, tiêu dùng và tích lũy của các hộ năm 2017	82

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Nông thôn Việt Nam với 74,8% dân số, 72% lực lượng lao động xã hội, tạo ra 40% GDP của cả nước, là nơi phân bố hầu hết các nguồn tài nguyên thiên nhiên, nơi sinh sống của 54 dân tộc trong cộng đồng các dân tộc Việt Nam. Vì vậy Phát triển nông thôn có vai trò hết sức quan trọng và có ý nghĩa chiến lược đối với sự phát triển kinh tế xã hội nói chung của đất nước [8]. Phát triển nông thôn là cái đích của nhiều hoạt động khác nhau tác động vào những khía cạnh khác nhau của nông thôn, trong đó khuyến nông là một tác nhân nhằm thúc đẩy phát triển nông thôn, hay nói cách khác khuyến nông là một yếu tố, một bộ phận hợp thành của toàn bộ hoạt động phát triển nông thôn. Vì vậy mọi quốc gia đều có các hoạt động, dự án khuyến nông.

Hiện nay, khoa học kỹ thuật ngày một phát triển, những tiến bộ kỹ thuật ngày một nhiều trong khi điều kiện và trình độ sản xuất của một bộ phận không nhỏ nhân dân còn yếu, các kênh thông tin đến được với người dân còn ít và thiếu đồng bộ.

Do vậy mà vấn đề chuyển giao công nghệ, tiến bộ kỹ thuật, kiến thức nông nghiệp và các chính sách cho người dân là một yêu cầu cấp thiết trong chiến lược phát triển nông nghiệp nông thôn ở Việt Nam. Trong đó hệ thống khuyến nông giữ vai trò quan trọng.

Hệ thống Khuyến nông Việt Nam chính thức được hình thành theo Nghị định số 13/CP ngày 02/3/1993 của Chính phủ. Sự ra đời của hệ thống khuyến nông Việt Nam đáp ứng yêu cầu mới của sự phát triển nông nghiệp, nông thôn nước ta. Qua các năm hoạt động, công tác khuyến nông đã có những đóng góp to lớn vào sự phát triển nông nghiệp, nâng cao dân trí và trình độ sản xuất cho nông dân. Hầu hết các giống cây, con mới trong sản xuất hiện nay do kênh khuyến nông chuyển giao và tham gia phát triển [15]. Khuyến nông đã góp phần tạo nên sự tăng trưởng mạnh mẽ về năng suất, chất lượng sản phẩm nông - lâm - ngư